

Sygn. akt I CSK 1250/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko

w sprawie z powództwa N. R.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń spółce akcyjnej w W.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 października 2022 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej powódki  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu  
z dnia 24 listopada 2020 r., sygn. akt I ACa 509/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje adwokat J. E. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Poznaniu kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł powiększoną o należny podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Powódka N. R. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 24 listopada 2020 r., oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 17 stycznia 2020 r. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała się na jej oczywistą zasadność (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.), wynikającą z niezastosowania art. 28 ustawy z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (jedn. tekst Dz.U. z 2021 r. poz. 1130 ze zm., dalej: „u.d.u.r.”), pomimo uznania roszczenia

przez ubezpieczyciela; naruszenia art. 11 w zw. z art. 235 §1 k.p.c.; art. 235<sup>2</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.; art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 327<sup>1</sup> § 1 pkt 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Powołała się również na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości tj. art. 28 u.d.u.r. poprzez ustalenie, czy do zakwestionowania odpowiedzialności po właściwym uznaniu roszczenia wystarczające jest powołanie się jedynie na podstawę wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela, która znana była w momencie uznania roszczenia, czy w takiej sytuacji ubezpieczyciel, by zwolnić się od odpowiedzialności winien udowodnić, iż uznanie odpowiedzialności (uznanie roszczenia) jako oświadczenie woli zostało przez niego złożone wadliwie,

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Instytucja tzw. przedsądu służy selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu, w ramach którego, Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.), gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie z uwagi na kwalifikowany charakter naruszenia przepisów prawa. Zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* dla każdego prawnika, który bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest

jaskrawo nieprawidłowe (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom (zob. postanowienia SN: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, i z 10 kwietnia 2018 r. I CSK 730/17). Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie SN z 28 stycznia 2022 r., I CSK 947/22).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powtarza podstawy kasacyjne oraz skróconą - zmodyfikowaną wersję ich uzasadnienia. Przedstawiona przez skarżącą argumentacja faktycznie sprowadza się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, celem poddania weryfikacji dokonanej przez Sąd drugiej instancji oceny prawnej, co już z tego względu nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W szczególności, że argumentacja skarżącej zawarta w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie przekonuje, że Sąd Apelacyjny naruszył prawo materialne i procesowe w sposób, który *prima facie* przekłada się na konieczność uchylenia lub zmiany zaskarżonego orzeczenia. Skarżąca nie wykazała, że zastosowanie powołanych w zarzutach kasacyjnych przepisów prawa, których naruszenie miałoby wskazywać na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, było oczywiście błędne lub doprowadziło to tego, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom (zob. postanowienia SN: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, i z 10 kwietnia 2018 r. I CSK 730/17). Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci

naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie SN z 28 stycznia 2022 r., I CSK 947/22).

Powołanie się na przyczynę kasacyjną określoną w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. jako potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08). Nie może stanowić przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jedynie przekonanie skarżącej strony o „istotności” czy „ważności” problemu, który pojawia się na tle konkretnego rozstrzygnięcia w postępowaniu przed sądem drugiej instancji ani nie może sprowadzać się jedynie do polemiki ze stanowiskiem co do wykładni prawa przyjętym przez ten sąd. Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, zawierającej szczegółowe omówienie na czym polegają wątpliwości interpretacyjne (zob. postanowienia SN: z 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, i z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09).

Uzasadnienie skargi nie przekonuje również co do potrzeby wykładni art. 28 u.d.u.r. Po pierwsze skarżąca nie przedstawiła odpowiedniej argumentacji odnośnie do tego przepisu, uzasadniającej poważne wątpliwości interpretacyjne. W szczególności, że przedstawione problemy prawne zostały już rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Na gruncie art. 15 ustawy z 23 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (jedn. tekst Dz.U. z 2015 r. poz. 1206), którego brzmienie odpowiada art. 28 u.d.u.r., Sąd Najwyższy w wyroku z 12 lutego 2016 r., II CSK 251/15, przyjął, że uznanie swojej odpowiedzialności przez ubezpieczyciela ma charakter tzw. właściwego uznania roszczenia, obejmującego zasadę odpowiedzialności oraz zaakceptowaną przez ubezpieczyciela wysokość świadczenia. Pociąga ono za sobą ten skutek, że co do elementów uznanych wierzyciel nie musi już udowadniać podstaw odpowiedzialności ubezpieczyciela. Wystarczy, że wykaże, iż do uznania roszczenia doszło. Konsekwencją uznania

właściwego jest zmiana rozkładu ciężaru dowodu. Powyższe nie oznacza jednak, żeby po dokonaniu tej czynności, w razie zaistnienia sporu o inne lub dalsze roszczenia ubezpieczonego mające mu przysługiwać w związku z zaistnieniem zdarzenia objętego ochroną, ubezpieczyciel nie mógł zakwestionować zasady swojej odpowiedzialności czy wysokości zgłoszonych przeciwko niemu roszczeń. Takie stanowisko byłoby niemożliwe do zaakceptowania szczególnie na tle stosunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, gdy mający ją ponosić podmiot skutecznie zakwestionował jej przesłanki. Pogląd ten został potwierdzony również w wyroku Sądu Najwyższego z 23 lipca 2014 r., V CSK 512/13, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 88.

Brak potrzeby wykładni przepisów prawnych wystąpi wtedy, gdy przepisy te zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowej judykaturze sądowej, a w szczególności w judykaturze Sądu Najwyższego. W skardze kasacyjnej nie przytoczono argumentów przemawiających za koniecznością zmiany dotychczasowego orzecznictwa.

Sąd Najwyższy zwraca również uwagę, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z potrzebą wykładni przepisów prawa budzących istotne wątpliwości budzi poważne zastrzeżenia. Jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość stwierdzenia oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. wzajemnie się, co do zasady, wykluczają, ponieważ zakładają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1), jak i prywatny skarżącego (pkt 4). Trudno sobie wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie znajdując również okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu, w szczególności nieważności postępowania (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 3 k.p.c.).

Uwzględniając § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jedn. tekst Dz.U. z 2019 r. poz. 18), a także na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst Dz. U. z 2018 r. poz. 1800) – mając na uwadze wyrok TK z 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 68) - Sąd Najwyższy przyznał adwokat J. E. kwotę 5 400 zł powiększoną o podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.